

Kwekers zetten inunderen door

Waterschappen vragen kwekers zuinig om te gaan met water. Het hoogheemraadschap van Rijnland vraagt bollenkwekers zelfs om na te denken of starten met inundatie wel zin heeft. Het is namelijk maar de vraag of zij het land de komende weken lang genoeg met voldoende onder water kunnen zetten. Vooralsnog lijkt het schap een roepende in de woestijn...

Tekst: Ellis Langen | Fotografie: André Leegwater

“Als je niet per se hoeft te inunderen, overweeg dan het niet te doen of kijk of je het nog even kunt uitstellen”, zo zei Sjaak Langeslag loco-Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Rijnland meermaals. Inunderen bij warm – en bij tijd en wijle smoorheet – weer, betekent namelijk dat het water flink meer verdampt en dus geregeld moet worden aangevuld. Of dat laatste de komende tijd wel kan, is de vraag gezien de enorme droogte en watervraag in Nederland. Ondanks het risico dat de noodzakelijke inundatietijd van tien à twaalf weken niet wordt gehaald, zijn op de zandgronden in de Duin- en Bollenstreek en in Noord-Holland steeds meer geïnundeerde percelen te zien. Veel kwekers hebben gewoon vertrouwen in een goede afloop. Ze weten dat er regelmatig goed overleg is tussen bijvoorbeeld de KAVB en Hoogheemraadschap van Rijnland. “Er wordt voor u gezorgd”, zo verwoordde Langeslag het onlangs op een informatiebijeenkomst. Maar hij haastte zich erbij te zeggen dat zijn schap niet alle mogelijkheden heeft om aan de wensen van agrariërs te voldoen. “Als de droogte problematischer wordt, dan komt er een andere, nog hogere overlegstructuur.”

‘ALS JE NIET START, LUKT HET ZEKER NIET’

“Geen afzeggers, iedereen gaat gewoon door met zijn inundatieplannen”, zo merkt André Geerlings van A. Geerlings loonbedrijf en machineverhuur in Noordwijkerhout. In de Duin- en Bollenstreek heeft zijn bedrijf inundatieschermen gezet op circa 30 hectare land. De kwekers zien veelal dat

het waterpeil in de sloten nog goed is. Daar komt bij dat inunderen slechts bij opstarten een grote slok vergt uit de sloten. Natuurlijk verdampt er met heet weer meer water, maar dat is nog aan te vullen. Veel bollenkwekers zijn ook van mening dat inundatie uiteindelijk niet zo veel water kost. Wanneer het waterniveau eenmaal op 10 cm staat, is de grond na vier tot vijf dagen verzadigd. Dan sijpelt het grootste deel van het water, zo'n 70 procent, gewoon weer terug naar de sloten. Uit diezelfde sloot haalt de kweker vervolgens weer water om het perceel aan te vullen. Geerlings verwacht dat de vraag naar inundatie de komende weken nog oploopt, bijvoorbeeld vanwege offertes van hyacintenkwekers. En ook eind augustus of begin september zijn er nog kwekers die ermee beginnen, zo weet hij. Ook Marco Romijn van loonwerker P. Romijn en Zn in Lisse ziet geen afwachtende houding bij kwekers die inunderen. "Zolang er nog geen onttrekkingsverbod is, nemen ze gewoon de gok dat ze de gehele inundatietijd kunnen volbrengen. Want als je niet start, weet je zeker dat het niet lukt en dat het ingrijpt in je bedrijfsvoering."

ONTTREKKINGSVERBOD CATASTROFAAL

Wim van Haaster van LTO Noord afdeling Duin- en Bollenstreek geeft aan dat hij niet weet of er kwekers zijn die hun inundatieplannen uitstellen of wellicht zelfs intrekken. Zelf is zijn bedrijf 1 juli al gestart met de inundatie van zo'n 5 hectare. Toen speelde het dreigende watertekort nog niet. Hij denkt overigens niet dat het tot een onttrekkingsverbod van oppervlaktewater komt. "Dat zou catastrofaal zijn voor bijvoorbeeld de dahlia-, gladiolenkwekers en vasteplantenkwekers hier in de streek. Die zien hun oogst verloren gaan als zij niet mogen beregenen."

Het schap zou om die reden nog kunnen kiezen voor een gedifferentieerd onttrekkingsverbod, maar dat lijkt geen haalbare kaart. Zo'n verbod moet Rijnland namelijk wel kunnen controleren en handhaven. Langeslag gaf in een eerdere informatiebijeenkomst al aan dat het waterschap al zijn mensen in het veld nodig heeft voor de uitgebreide inspecties aan dijken. Mocht er toch een verbod komen op

onttrekking van oppervlaktewater, dan verwacht loonbedrijf Geerlings dat er niets verandert in de houding van kwekers. “Het risico op een boete nemen ze echt wel voor lief.” Wanneer Rijnland er bij een oplopend watertekort van zoet water voor kiest om licht verzilt water in te laten, is dat voor inundatie geen probleem, legt Van Haaster uit. “Tenminste, als ze dan de grond in het najaar en in de winter maar tot rust laten komen. Dan spoelt het regenwater het zoute water er weer voldoende uit.”

BELANG NEEMT TOE

Het inunderen van zandgronden raakt steeds meer in zwang. Het wordt niet alleen gedaan op gronden die besmet zijn met stengelaaltjes. De laatste jaren wordt inundatie veelal in de vruchtwisseling opgenomen om zo ongewenste ziekten, plagen en onkruiden de pas af te snijden. Zo ziet loonbedrijf A. Geerlings bijvoorbeeld dat er soms voor gekozen wordt om slechts vijf tot zes weken te inunderen om bepaalde wortelonkruiden, zoals ‘stekels’, aan te pakken. Ook grondeigenaren die aan bollenkwekers verhuren, kiezen er steeds vaker voor om na een risico-gewas te inunderen, zo bemerkt Van Haaster. “Als verhuurder geeft dat de garantie dat je de grond schoon hebt ingebracht. Stengelaaltjes kunnen namelijk ook met het plantgoed meekomen. Inunderen is dus ook een manier geworden om je als verhuurder in te dekken tegen eventueel aansprakelijk gesteld worden.” Hij geeft aan dat er bollenkwekers zijn die vanwege hun strakke planning niet kunnen wachten met inunderen. Hij schat dat ongeveer de helft van de kwekers die de grond geïnundeerd hebben, er eind oktober, begin november alweer voorjaarsbloeiers op zetten. Zijn ervaring is echter dat deze grond veel te schraal is om er in het voorjaar goede bollen vanaf te krijgen. Het is volgens hem veel beter de grond na inundatie droog te laten vallen en te laten rusten. “In het najaar compost erop en mest in februari. Dan krijgt het bodemleven de kans zich weer goed te ontwikkelen.”

OVERSCHAKELLEN OP GRONDWATER

Hobaho Dümme Orange in Lisse inundeert momenteel drie percelen. Dat is nodig omdat het als leverancier van uitgangsmateriaal en als testcentrum absoluut honderd

procent schone grond wil hebben, vertelt Arjan van der Lans, bedrijfsleider van het testcentrum. Inunderen is voor Hobaho Dümme Orange steeds belangrijker geworden. Sinds kort heeft het bedrijf zelfs besloten dat het elke vijf jaar preventief in ieder geval één perceel inundeert. Van der Lans hoopt natuurlijk dat hij de inundatietijd kan afmaken. Mocht het toch zo ver komen dat er geen water meer uit de sloot kan worden gehaald, dan blijft Van der Lans zeker één perceel van water voorzien. Op dat ene perceel komen namelijk tulpen en dus is ontsmetting daar echt noodzaak. Het benodigde water voor dat perceel komt dan uit een eigen grondwaterput. “Daarin is het grondwaterniveau altijd hoog. Het moet wel heel gek gaan lopen, wil daar geen water meer uitkomen.” ♦

